

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egy évre ————— 6 korona — fillér.
 Félévre ————— 3 " —
 Negyedévre ————— 1 " 50 "
 Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
 Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:
 A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” czimére küldendők. (Deák-tér 19. szám.)

Hirdetések jutányos árban vételnek fél.

Nyitató sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

A kilencz százados ünnep.

Az a szégyenteljes rendelet, mely a tisztviselőket távol akarta tartani a kereszténység behozatalának, a magyar királyság alapításának, a magyar alkotmánynak kilenczszázados évfordulóján az ünnep fényének emelésétől, csakugyan megjelent. Elpirul a magyar ember arca ilyen hallatlan cinizismus felett. Joggal kérdezzük, Magyarországon vagyunk-e, vagy a kazár zsidók birodalma lett ebből az ősi véren és vitészen szerzett országból. Maholnap oda jutunk, hogy le fogjuk tagadni magyar voltunkat, mert ha ilyen következetesen haladunk tovább, idestova szégyenfolt lesz a kutyabőr meg a hétágu korona.

A Bánffy aera alatt már megszoktuk a sok számárságot, melyet rendszerint hazugsággal igyekeztek véka alá rejteni, egyik baklövés után jött egy egész regement, úgy hogy a szegény kormány sohasem volt képes a komikum mezéből kibontakozni. Minden fellépése derűtséget keltett természetesen odakint, kedélyes mosolylyal nézték vergődését, mi meg, akiknek a bőrre ment ez a mulatságos játék, boszankodtunk mindennap eleget.

De Bánffy ment, új erő vette

kezébe a kormány gyeplőjét, — legalább azt gondoltuk akkor. S reménye volt a magyar nemzetnek, hogy kormányával a világ előtt megszűnt neveléséges lenni. Ime a esalódás teljes. Széll épen úgy viseli magát, mintha csak a Bánffy fejével gondolkoznék. A számárságoknak pompás keletjük van, — épen úgy mint hajdan. Ez a kibocsátott rendelet egy esepel sem áll hátrább bölcsesség dolgában annál, mint mikor Bánffy a magyar zászlót rongynak nevezte.

A rendelet megvolt, — kétséget sem szenved. Hogy merithette volna másként két lap különböző forrásból betűről-betűre ugyanazt a dolgot. Hogy a belügyminiszteriumból, vagy a miniszterelnökségből bocsátották-e ki, az a dolog lényegén mitsem változtat. Sőt az sem, ha észrevén a leleplezés után a baklövést, az eredeti szöveget a czimzettektől visszaparanesolták. De a Bartók lapját, mely az eredeti szöveget közölte, a kormány félhivatalosai lezáfolták, s napokon keresztül tagadták, hogy bármi utasítás is megjelent volna. Kisült hogy nem igaz. A sajtó aktióba lépett, s naponkint újabb bizonyítékokat vágott a kormány fejéhez. Nem volt menekvés. A félhivatalos kénytelen volt beismerni, hogy hazudott a kormány.

Az a szöveg, melyet beismer nem kevésbé kompromittáló, mint a Bartók által közölt. Tény, hogy a kormány a kilenczszázados jubileummal nem vállalt solidaritást. Tény, hogy azt kizárólag katolikus ünnepnek deklarálta, melyhez az államnak semmi köze ninesen. Tény, hogy a magyar zászlót a középületekről letiltotta. Letiltotta szent István napján is, holott törvény rendeli, hogy ezen a napon minden község-házán ott lengjen a trikolor.

Ime a gyönyörűséges rendelet, melyet ide iktatunk, ha talán a fővárosi lapokból még valaki nem olvasta volna:

Valamennyi főispánnak!

Bizalmas, kizárólag saját kezébe.

Felkérem Czimedet, hogy saját hatáskörében intézkedni sziveskedjék, hogy a legközelebb tartandó katolikus jubileári ünnepély alkalmából a középületek díszítése mellőztessék, mert elvi szempontból nem tarthatom megengedhetőnek, hogy a felekezeti jelleggel nem bíró középületek szorosán vett egyházi ünnepélyeknél díszítést nyerjenek.

Budapest, 1900. június 19.

Széll, s. k.

Hogy ez a katolikusok ellen régebbi idő óta kifejtett otromba erőszakoskodásnak folytatása kívánt lenni, azonnal evidens. Csak az alkalom lett egy kicsit rosszul meg-

TÁRCZA.

Ratisbonne Tivadar atya beszélgetései.

A keresztény és a zsidó vallás összehasonlítása.

A Megváltó 1900-ik évében izraelita polgártársainak szeretettel ajánlja *Tóthfalussy Béla*, budapest-erzsébetvárosi plébános. 1900. Kapható a kiadó plébánosnál. Budapest, VII., Szegényház-tér 8. Ára egy korona.

Tömeges megrendelésnél 60 fillér.

Ratisbonne Tivadar 1802. december 28-án született Strassburgban. Második fia volt Ratisbonne bankárnak, az izraelita gyülekezet elnökének; unokaöccse Meyerbeer Jakabnak, a híres zeneszerzőnek. Hosszabb ideig tartó jogi és bölcséleti tanulmányok után meggyőződést szerzett a kereszténység igazságáról, 1827-ben nagyszombaton fölvette a szent keresztiséget, 1830-ban pappá szenteltetett s Párisba ment, hogy ott fajrokonának megtérítésén működjék. Oda ment fivestvére, Alfonz is, miután Rómában megtért s a keresztiség szentségét fölvette. Ez is pappá lön.

Tivadar 1843-ban megalapította a keresztény zsidó szüzek testvérületét (kongregációját) „Notre Dame de Sion” néven, mely 1863-ban hivatalos megerősítést nyert. Ugyane néven hithirdető (misszionárius) papok testvérületet is alapított, melynek később a többi közt a híres Lehmann megtért zsidó is tagjává lett. Mig Alfonz testvére Jeruzsálemben ment s ott a kereszténység bölcsőjénél, a Sion-testvérület segítségével a zsidók leányainak megtérítésére több intézetet alapított, Tivadar Párisban maradt és termékeny irodalmi működést fejtett ki. Fő munkája Szent Bernát és korának története. Ezenkívül kiadta a következő munkákat: *Evangéliumi morzsák*. Allegóriák nagy és kis gyermekek számára. *Keresztény anyák kézikönyve* (16 kiadást ért). *Lelki gyakorlatok*. Az igazság sugarai. Végül a jelen beszélgetések.

IX. Pius pápa apostoli főjegyzővé (prototonárius) és a „keresztény anyák testvérületének” főigazgatójává nevezte őt ki.

Ratisbonne Tivadar 1884. január 10-én halt meg; testvére ugyanabban az esztendőben, május 6-án követte őt a sirba.

Előttünk levő munkácskája, elmondja

és kimutatja, mily viszony van a keresztény és a zsidó vallás közt. E végből őt beszélgetésben előadja a zsidó vallás fő tételeit, tanát az ember eredetéről és bünbeeséséről, a Megváltó (Mesiah, Messiás, Christos, Fölkent) megígéréséről és előkészítéséről s kimutatta a Megváltóra vonatkozó ígéretek beteljesülését a názáreti Jézusban. Felfogásának, melyet érvekkal bizonyít, veleje a következő: „A keresztény hitre térített népek bizonyos tekintetben olyan galyak, melyeket a zsidóságba oltottak be. Zsidók hirdetik az evangéliumot a világnak, zsidók alkotják az első keresztény egyházközséget, melyhez fokról-fokra a föld népei csatlakoznak. Világos, hogy midőn a zsidók kereszténynek lettek, nem eserélték föl vallásukat, mert csak elismerték a Messiást, a kit vártak; a görögök, rómaiak, egyiptomiak az összes pogány népek azonban, a kik az új hitet fölvtették, s lemondtak bálványaikról.”

Ebből azután az következik, hogy: „A hű katolikus tulajdonkép igazi izraelita, aki mindazon ígéretek teljesedésében hisz, melyeket Ábrahám, Izsák és Jákób Istentől kapott. Hisz a Messiás eljövételében, mert ő a Jézus Krisztus, Urunk, Isten Fia, aki meg-

választva. Ezen a napon a katolikusokkal minden magyar ember együtt érez. A ki magát kereszténynek és magyarnak tartja, másként nem is tehet. Aki nem úgy cselekszik és beszél, ellentétbe helyezi magát a nemzet érzületével. És jaj annak, akit a nemzet megtagad.

A jog, törvény és igazság zászlóját így sárba rántani, ki gondolta volna. Megsérteni a nemzet pietását, mely semmire sem féltékenyebb, mint a mult magasztos emlékeire.

De hála az isteni Gondviselésnek, az előkészített skandalum nem fog megtörténni. Koronás királyunk, kinek mély vallásossága, egyháza iránt való szeretete mindnyájunk előtt ismeretes, elküldi képviselőjét a kilencszázados ünnepre. Természetesen ott kell lenni a kormánynak is. Széll Kálmán saját szemével fog gyönyörködni az esztergomi városház lobogó diszében bizonyítékául a kiadott rendelet bölcsességének. Ezzel azonban koránt sincs megpreparálva annak a törekvésnek intenciója, melyel a kormány megakarta csufolni a kereszténység kilencszázados ünnepét.

Az 1886. évi XXII. t. cz. 110 és 133 §§-nak kijátszása.

Egy cseppet se lepott meg bennünket, róm. katolikusokat, Szatmárvármegye közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésében hozott határozata. Tudtuk mi ezt előre, sőt meg is irtuk a miniszterelnöknek szóló cikkekben, hogy a közigazg. bizottság határozata kedvező lesz a kálvinistákra nézve. S ezt abból következtettük egész bizottsággal, hogy a közigazg. bizottság 1895. évtől kezdve, Domahidy Elemér kálvinista gondnok és főszolgabíró előadása értelmében, minden évben kétszer semmisítette meg Mérk község képviselőtestületének a czimben említett törvény paragrafusain alapuló tehát törvényes határozatát, s ugyanannyiszor aján-

dékozta oda a kálvinistáknak a törvény ellenére a község tulajdonát képező területet. Hogy a közigazg. bizottság mindannyiszor törvénytelenül határozott, világos és kétségtelen, mert a belügyminiszter végdöntésében megsemmisítette azt, s kimondta, hogy közigazgatási határozattal senkit se lehet arra kényszeríteni, miszerint, saját akarata ellenére, másnak ajándékozza tulajdon területét.

Mi következik ebből? Az, hogy a községi képviselőtestületnek s nem a közigazg. bizottságnak van igazsága; az hogy a községi képviselőtestület jobban ismeri a törvényt s annak szellemét, mint a közigazg. bizottság; az, hogy a községi képviselőtestület tiszteli és ragaszkodik a törvényhez, a közigazg. bizottság pedig, a kálvinista érdekek támogatása szempontjából, kész a törvényen keresztül gázolni. Kitűnik ez a közigazg. bizottságnak legutóbbi ülésében hozott határozatából is. Hiába csüri csavarja a közigazg. bizottság a főszolgabíró által adott s az alispán által megerősített törvénytelen építési engedélyt, s hiába igyekszik a 3¹/₂ négyszög méternyi terület emlegetésével a közvéleményt megtéveszteni, mert ez nem igaz, s csak ürügy, melynek segítségével igyekszik az alispán és főszolgabíró a zsákutcából szabadulni, s a közigazg. bizottság sem rösteli ezen légből kapott új találmányt hangoztatva, a fuldoklóknak segítségére sietni. Mennyivel szebb volna, miután már ugy is meglötték a bakot, megpreparálni a dolgot. Magyarosan és férfiasan. Mérken nemcsak az építési engedély törvénytelen megadásáról van szó, hanem az erőszakos terület-foglalásról is. Az új találmányu 3¹/₂ négyszög méternyi területről sohasem volt szó, nem is tudott arról senki, míg mentőszóközül elő nem rántották. Domahidy Elemér kálvinista gondnok és főszolgabíró egyetlen betűvel nem jelzi a 3¹/₂ négyszög méternyi területet famozus és törvénytelen építési engedélyében. De nem is említheti, mert igen jól tudja, hogy ő maga jelölte ki pályázatával a körülette álló „prezbiterek”-nek, a helyszini szemle alkalmával, mennyi területet ajándékoz, pardon: foglalhatnak el a község tulajdonát képező utcái területéből. Az pedig már eddig is 50--60 méternyi nagy-

ság, mert az imaház 20 méter hosszúságú fala, a főutca felől való homlokzat fala és az egész torony községi területre lesz építve. Hogy ez valamikéval több, mint 3¹/₂ méternyi terület, józan észszel senki se tagadhatja.

Ezenkívül, ha igaz az, hogy a főszolgabíró csak saját területökre adott a mérki kálvinistáknak építési engedélyt, a valótlannul emlegetett „3¹/₂ méternyi kiszögelléssel,” miért mozgósított 24 esendőrt? s miért foglaltatta el karhatalommal erőszakosan a kálvinistáknak saját területöket? holott igen jól tudta, hogy mi róm. katolikusok egyetlen szóval se fogjuk őket zavarni, ha saját területökön építkeznek. „Mit csinálnak,” kérdé tőlem a főszolgabíró, „ha az ev. reformátusok saját területökre építkeznek?” Semmit! válaszoltam neki, mert jóllehet ez se helyeselhető a kijelölt helyen, mindazonáltal se jogunk, se hatalmunk nincs arra, hogy azt megakadályozzuk.

Lári-fári tehát a közigazg. bizottság indokolásában a főszolgabíró szájából átvett következő fufangosan kieszelt kifejezés, hogy a 3¹/₂ lel már kevesebb) négyszögölt köztér igénybevétele „a közigazgatási hatóság előtt az engedély kiadására akadályul nem szolgálhatott, miután annak, hogy mennyiben vannak az építkezésre kijelölt terület tulajdonjogi viszonyai rendezve, mint magánjogi kérdésnek elbírálására illetékességgel nem bír.” Nem komédia ez? Akár az egy-szeri vándor német bűvészt hallanám, aki ekképen esalogatta a nagyérdemű közönséget bűvészeti előadására. „Kezdek a mulatság. Kigyó, béka, holdvilág. Kivül semmi sincs, belül annyi sincs. Tessék besétálni!” Rsum teneatis amici! Nem volt itt szükség a „magánjogi kérdés elbírálására”, miután a főszolgabíró saját szemével látta a „kijelölt terület tulajdonjogi viszonyainak rendezését,” még pedig kézzel foghatólag, mert palánkkerítéssel volt az rendezve. Itt csak a törvényt kellett volna megtartani, s nem volt volna semmi baj. Érdekesebb ennél a közigazg. bizottságnak további indokolása, melylyel a főszolgabíró és alispán törvénytelen eljárását palástolja és megerősíti, midőn ezeket mondja: „A kérdéses utcaterület átengedésében határozni hivatott kép-

testesült Máriának, az Izraelből származott szeplőtelen szűznek méhéből.” Azért mondja Sz. Pál (Galat. 3, 7.): „Akik hitből vannak, azok Ábrahám fiai”; és ismét (Galat. 3, 29.): „Ha ti Krisztuséi, tehát Ábrahám ivadéka vagytok és az ígélet szerint örökösök.”

„Imádkozzál tehát”, így végzi a szerző oktatását, „imádkozzál bizalommal Istenhez s felvilágosítva az ő szent malasztjától, utánozd azt az igazi izraelitát, akinek dicséretét az evangélium hirdeti; borulj le Jézus Krisztus lábaihoz és mondd neki: Rabbi! te vagy az Isten Fia, te vagy Izrael királya!” (Ján. 1, 49.)

Tóthfalussy Béla igen jó dolgot művelt, mikor ezeket a beszélgetéseket kiadta. Nagy haszonnal forgathatják azt első sorban az izraeliták, másod sorban a papok, kik izraeliták oktatásával, megtérítésével foglalkoznak s végül minden igaz keresztény, ki óhajtja, hogy izraelita polgártársaink szép kötelességükhöz hiven elfogadják az első sorban részükre küldött Megváltót s ilykép keresztényekké legyenek.

Az isteni Megváltó áldása legyen a füzetkén.

Bizzál az Istenben! . . .

Még csak piczike baba volt az Andor. Ott . . . a bölcső-kocsinak selyem, puha vánkossai között nyöszörgött, mikor az édes mamája nagy embert jószolt belőle.

A mama messzelátó kijelentését Háni, az öreg házi dajka, specialis szakértelemmel — egy „igen” szóval szentesíté.

Mikor együtt voltak, az Andorka mamája annyi káprázatos dolgot összehesztelt nagyreményü fiáról, hogy bizony a szegény öreg Hánit nem egyszer a fejfájás fogta el; de ő egy szóval sem panaszkodott, keresztényi türelemmel viselte el, nem akarván urnőjét szive boldog álmában csak parányilag is zavarni.

Jóformán egész nap erről tereferáltak, no meg a boldog emlékü Balázsfly Árpádról, ki a mamának volt a férje. Mert hát ugy áll a dolog: hogy a szép Balázsflyné társ-talanul rója az életének utját. Férjét, kit az egész falu népe megkönyezett, a tavaszon kísérté ki a temetőbe, mikor a kis Andor alig nyitotta fel mandulametszésü kék szemét.

Sok keserű könyet hullatott utána, de annak az aranyhaju, rózsás arczu kis babának a mosolya vidámságot fakasztott rajongó szívében s a fájdalom egyidőre elpihent. Balázsflynak halálhíre messze földet megfutott s a szép esszonynak imádói ostromolni kezdték özveggyi szívet; de ő erélyesen zárva tartotta előttük, hitvesi szerelmének tiszta lángját élte utolsó pillanatáig megőrzé. Keblében az emlékezet virága fakadt, szívet meg egészen betölté az a bölcsőben ficzánkodó baba, ki egészen olyan volt, mint az apja. Végtelenül kedves vonásain ott ragyogott az atyai kép, mint egy örökfényű csillag. Ez átszellemült kép kísérté életének ösvényén egészen sirja széléig.

A gyermek meg nőtt napról-napra s a mama boldogan számlálta a közelgő perczeket, mikor kis fiát iskolába adja majd.

* * *

Borongós, nyirkos őszi délután volt. Lomha ködfelleg nehezült a tájra, szürke fátyolával vonva be a házakat, fákat s utakat. A sűrű párázatot nem tudta áttörni a szemsugár. Száraz leveleket zörgetve rohant az őszi szél a pusztákon.

viselőtestület pedig a terület átengedése ellen sem kifogást nem tett, sem azt meg nem tagadta.

Engedelmet kérek, de kénytelen vagyok, képviselőtársaim nevében is, nevében nevezni a gyermeket s nyíltan kijelenteni, hogy a közigazg. bizottság az idézett szavakban roppant elhajította a súlyokat és tudva, szándékosan nem mondott igazat. Hiszen ugyanez a közigazg. bizottság volt az, mely 1895-től fogva minden évben kétszer semmisítette meg a „határozni hivatott (nagyon helyes! csakis.) képviselőtestület” (azon határozatát, melyben folytonosan a terület átengedését kifogásolta s azt mindig kereken megtagadta. Ezt csak nem tagadhatja a közigazg. bizottság?

Hogy a folyó évi márczius 23 án 1701. sz. a. kelt engedélyt nem kifogásolta s ellene nem fellebezett, az tény. De miért? Ennek is meg van a maga oka.

Kitűnő kriminista hírnévnek örvendő kedves barátom s egykori osztálytársam beszélt nekem egy alkalommal a következő jellemző történetkét. Hatalmas, atlétai alaku s tagbaszakadt, de irtózatot keltő arcu, erőszakos betörés- és rablással vádolt férfit kellett kihallgatnom. — Igaz-e kérdém tőle, hogy maga erőszakosan és saját szemeláttára rabolta ki az itt jelenlevő és panaszos urat? Én nem raboltam erőszakosan, hanem, amint mondani tetszett, felelte ő, saját szemeláttára szedtem össze az arany- és ezüstnemüket, valamint a pénzt is, anélkül, hogy legkevésbé kifogásolta vagy akadályozta volna ezen működésemet. Lehetséges ez? kérdém a panaszosztól. Igaz, kérem aláson, de hogy akadályozhattam vagy kifogásolhattam volna gonosz eselekedetét? hiszen kezeimet, lábaimat guzsbakötötte, hogy mozdulni se tudtam, számat pedig úgy betömte, hogy egyetlen kukkot sem szólhattam. Tessék e példát alkalmazni.

A képviselőtestület azért nem tett semmit a főszolgabíró híres márcziusi törvénytelen engedélye ellen, mert a mozgósított 24 esendőrel kezeit és lábait guzsbá kötötte. Száját pedig betömte azzal, hogy mint afféle pietus masculus testületet birtokon kívül helyezte. Majd fog most kifogást tenni és

Balászfűyék kastélyának ablakából sem lehetett semmit sem látni; pedig ott állott valaki s idegesen fürkésző szemével erősen belebámult a szélől hányatott ködtengerbe s mintha bizony valakit ki akart volna venni abból a hullámozó párából.

Az a kutatni látszó alak nem volt más, mint a ház úrnője s az, akit oly ideges sietőséggel látni vágyott: az orvos.

Igen, azt várta, mert hat éves fia, Andor lázas beteg. A gyermek ott feküdt hófehér párnáin, hideg verejték ült homlokára, ajkai lázasan remegtek, orcái majd kicsattantak a pirtól, szemei tűzben égtek, de kezei jéghidegek voltak. Kis ajkai zihálva sóhajtották az „édes mamám”-at. A gyermek fájdalmas nyögésébe belevegült az ősi szél siró zokogása s a kétségbeesett anyai sziv dobogása.

Végre megjött a várva-várt segítség. Tüdőgyuladás — szolt az orvos.

Meggyógyul-e? kérdezte az anya.

Ha a jó Isten segít... Nehezen hiszem, hogy gyenge szervezete kibírja — válaszolt vállát vonogatva a doktor.

meg fogja tagadását ismételni, mert nincs többé szája betömve s a guzsbá kötéstől is megmenekült. Ha még van törvény Magyarországon és nem halt meg az igazság, nem lesz működése meddő és eredménytelen. Isten se nem siet, se nem késik.

Hrabovai *Hrabovszky István*,
plébános

Széchenyi-mulatság.

Vármegyénk eme szép sikerrel működő kulturegyesülete, a Széchenyi-Társulat, mindent elkövet, hogy magasztos céljainak előmozdítására megfelelő anyagi erővel rendelkezzen, és a kultúra érdekében kifejtett nemes tevékenységét intenzívebbé tegye.

Városunk és a megye művelt társadalmához fordul, hogy törekvéseiben támogassa, hozzon áldozatot nemes törekvéseinek oltárára, mely bőven meg fogja teremni gyümölcseit a nép szellemi művelődésének és erkölcsi nemesedésének előmozdításában.

Szeptember másodikán mulatságot rendez. Legyen ott egygyé vármegyénk társadalmá, — hiszen szebb, nemesebb célra alig lehet áldozatot hozni. A rendező bizottság már most tevékenyen működik, nagyrészt megállapította a mulatság programját, s szétküldötte a felszólításokat azon urnőkhöz, kiknek szíves közreműködését igénybe óhajtja venni. A programmot és a felhívást a következőkben adjuk:

I. Szept. 2-án d. e. 11 órakor a társulat diszkygyűlést tart, melyen az elnöki megnyitó beszéd után Széchenyi emléke című ódát szavalja el egyik közreműködő; majd felolvasás lesz a társulat eddigi közreműködéséről és jövő céljairól, végül a társulat igazgató választmánya fog újból megalakíttatni. A diszkygyűlésen való megjelenésre dr. Schlauch Lőrincz diszelnök, Nagyvárad tudós biboros püspöke, az ország közművelődési egyletei, a vármegye orsz. képviselői, Szatmár város diszpolgárai is meghívattak. A diszkygyűlésen a társulat hölgy tagjai s általában a nők is szívesen láttatnak.

II. A mulatság három zenekar közreműködése s este a kert tündéri kivilágítása

Az orvos elment.

Balászfűyné pedig bizalomtelt lélekkel folyamodott Ahhoz, ki az életnek és a halálnak Ura. Könyörgése meghallgatást nyert. A sötét éj lepleben jött a remény. A gyermek láza csillapult. Az anya, ki ott ült ágya mellett, szemét szomorúan függesztve gyermekére, látja, mint emelkedik föl párnáiról, majd átölelve imbolygó karjaival szorongó keblét, töredezett hangon sugja fülebe: „édes mamám! jobban vagyok.”

A gyermek arcának nyugodt sugárzása megerősítette szavát.

Balászfűynének arcán két csillogó könyesepp futott végig. — Istenben való erős hitének hála-könyei voltak.

* * *

Andorból pedig később nagy ember lett, mint azt a mama Háninak, a házi dajkának megjövendölte.

Skrabatovics Endre.

mellett délután 5 órakor nyílik meg s kezdetét veszi a kert különböző pontjain felállítandó 11 sátorban különféle czikknek a felkért urnők és leányok által a társulat javára való szíves árusítása; lesz: 1) Pezsgő csarnok: pezsgő, ásvány, szódavíz és hideg étkek árulása; — 2) Czukrázda: kávé, likőrök, szörpök és sütemények árulása; — 3) Csárda: borok, ásványvizek és hideg étkek árulása; — 4) Söresarnok: sörök és hideg étkek árulása; 5) dohány- 6) ujságesarnok, hol a megjelenő alkalmi Széchenyi Ujság, melybe vármegyénk kitűnőségei irnak szelemes dolgokat, fog árusíttatni. — 7) Posta csarnok, hol az összes közreműködő asszonyságok és leányok csoportos képeit feltüntető levelezőlapokat nemesak árulni, de a feladott s a Társulat levélbélyegével ellátott levelezőlapokat a felkért postás kisasszonyok a társaságbeli czimzett részére nyomban kézbesíteni fogják.

III. Este 8 órakor a pavillon táncztermében szavalattal összekötött hangverseny. IV. Este fél 10 órakor nagy tűzijáték. V. Éjjel 12 órakor vacsora tűzijáték mellett. VI. Közben táncz tetszés szerint.

VII. Éjjel 3 órakor a legnagyobb összegű bevételt felmutató asszonyság és leány nevének kihirdetése és a „Széchenyi asszony” és „Széchenyi leány” czimével való ünnepélyes kitüntetése. A bementi díj személyenként 2 korona, családjegy 6 korona lesz.

Hogy a társulat minden téren a magyarságot szolgálja, a rendezőség akként határozott, hogy a vendég hölgyeket a magyar ipar pártolása céljából s a kedélyességet inkább biztosító egyszerűség indokából arra kéri fel, hogy csakis hazai kelméből készült kreton ruhában szíveskedjenek megjelenni. A közreműködő asszonyságok és leányok csakis az előirt s meghatározott szabásu magyar gyártmányu kreton egyenruhában kéretnek megjelenni. Fekete lakezipő, fekete barisnya, kreton szoknya és derék, fehér mellkötő; fejdísz a pezsgőcsarnokban: eszaki elöl a fejre, a czukrázdaiban: kis fejkötő, csárdaiban: hátrakötött fejkendő, söresarnokban: elszászi másli, a dohány tözsdében, ujság csarnok-és postacsarnokban a kreton kelméből készült ellenzős sipka — elöl megfelelő felirattal: „Dohány”, „Ujság”, „Postás”. Az előirt kelme mintája s illetőleg a kelme, valamint netaláni egyéb felvilágosítások Paskuj Imre ur szatmári üzletében szerezhetők.

A rendezőség e csarnokok vezetésére csakis asszonyságokat kér fel; a felkért asszonyságoknak lesz feladatuk maguk mellé két-két kisasszonyt felkérni; az asszonyság a maga és az általa felkért két leánya visit vagy kabinet alaku fényképet lesz szíves f. évi július hó 31-ig Szatmárra a Széchenyi Társulat Igazgatóságához (Kir. Tanfelügyelőség) beküldeni, hogy azok alapján a képes levelezőlapokat a rendezőség elkészíthesse, mert a netalán később érkező fényképek már felhasználhatók nem lesznek.

Minden csarnokban lesz egy férfi rendező, ki a csarnok elkészíttetése, berendezése és felszerelése iránt fog intézkedni, úgy hogy a csarnok hölgyei az apróbb részletek felüli felvilágosításokról a csarnok férfi rendezőhöz fordulhatnak.

Ezek főbb vonásai és tudnivalói az ünnepélynek, melyeket, ismerve Nagyságodnak honleányi érzelmét, oly kéréssel bátor-kodunk teljes tisztelettel közölni, hogy a csarnok-asszonyi tisztet a . . . csarnokban,

hol hasonló tisztet fognak még betőteni nagyságos . . . urnők kegyesen elvállalni s ez által együletünk előhaladásán közreműködve, a társulatot hálára kötelezni méltóztassák.

Azon reményben, hogy nagyságod hazafias kérésünket teljesítendi, mély tisztelettel kérjük, hogy arról bennünket az általa felkérhető két kisasszony nevének közlése, s mind hármójuk arczképének beküldése mellett legkésőbb f. évi július hó 31 ig értesíteni méltóztassák. Kérésük nem remélt teljesíthetlensége esetén postafordultával kérünk választ.

Mély tiszteletünk nyilvánításának kegyes elfogadását kérve, maradtunk Szatmár, 1900. július hó 20-án. A „Széchenyi Társulat” nevében:

Nagy László, a társulat elnöke. Majos Károly, társulati aligazgató, a rendező bizottság elnöke. Szuhányi Ödön, a társulat igazgatója.

Hirek.

Templom-megáldás Halmiban. Mint olvasóink emlékeznek, a halmi-i rk. templom kifestésére Kádár Ambrus dr. prépost kanonok tekintélyes összeget adott. Az e költségen igazán izlésesen kifestett templomot mult vasárnap áldották meg. A megáldási szertartást és a nagymisét *Govrik* János kökényesdi plebános, kerületi esperes végezte *Diemand* Lajos esperes, *Köncs* és *Mondics* plebánosok segédletével. Az alkalmi szent-beszédet pedig *Wolkenberg* Alajos dr. mondta. Délben *Mandics* plebánosnál táviratilag üdvözlötték Kádár kanonokot, mint a halmi rk. hitközségnek jóltevőjét. Este nagyon sikerült táncmulatság volt.

Tanári kinevezés. Ő méltósága a püspök ur a nőképezésben megüresedett matematika-fizikai tanszékre dr. *Kovács* Gyula nagybányai segédlelkészt nevezte ki. *Kovács* Gyulának szép képzettsége, munkakedve és munkaezeje méltán feljogosít arra, hogy tanári működésétől a legjobb sikert remélljük.

Gyászhir. Nagybecskerek *Kerekes* Lászlóné, szül. *Madarassy* Berta e hó 19-én életének 50-ik, boldog házasságának 27-ik évében Szamos-Dobon elhunyt. Hült tetemeit e hó 21-én helyezték a pátyodi családi sírkertben örök nyugalomra. — *Dreviczky* Nándor uradalmi erdész, Beregmegye bizottsági tagja e hó 18-án életének 40-ik évében Hársfalván elhunyt.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Jakab* Károly székelykereszturi adóhivatali ellenőrt a szinyérváraljai adóhivatalhoz pénztárnoknak, a vall. és közokt. miniszter *Schönherr* Ilonát a nagybányai leányiskolához segéd-tanítónőnek nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter *Kertész* Kálmán dr. nagyenyedi járásbírói aljegyzőt a beregszászi törvényszékhez, *Lacz* Sándor kisvárdai járásbírói irnokot a máramaros-szigeti törvényszékhez hasonló minőségben áthelyezte.

Esküvő. *Joó* Zsigmond szolyvai szolgabíró a napokban esküdtött örök hűséget Munkács *Hrehuss* Blanka kisasszonnyal.

Távozó tanár. *Mátray* Vilmos rajztanár, ki a mult iskolai évben a kir. kath. főgymnasiumnál a betegeskedés miatt szabadságon volt *Majoros* Károly tanárt helyettesítette, nem tér többé városunkba vissza. Budapest székes-főváros egyik polgári leányiskolájához rajztanárnak nevezte ki.

Kinevezés. Vármegyénk főispánja *Szilágyi* Lajos gyámpénztári könyvelőnek, *Troszt* István másod r. irnokot sz.-váraljai járási irnoknak és *Egenberger* Alajos szatmári járási irnokot másodrendű irnoknak nevezte ki.

Eljegyzés. Papi *Veres* Lajos nagykarolyi kir. közjegyzői irnok eljegyezte Erdődön *Ladányi* Erzsikét, néhai *Ladányi* Sándor birtokos és volt állatorvos leányát.

Tanítóválasztás. *Movik* Sándor okleveles tanító a sárközi róm. kath. elemi iskolához egyhangulag tanítónak választott meg és a választást püspök ur Ő méltósága megerősítette.

Beöltöztetés. Örömnép volt a mult esütörtökön az irgalmas nővérek helybeli anyaházában. Szent Vince leányai 32 új tagot nyertek ezen a napon, kik megértvén szent hivatásukat, s meghallgatván égi jegyesök hívó szözetát, lelkesedéssel siettek az Ur oltárához, hogy magukat terhes, de magasztos küldetésöknek harczosaivá avassák. Az ünnepélyes szent misét *Hámon* József prépos kanonok, zárda-superior mondta. — A beöltöztetett nővérek a következők: *Máthé* Etelka (Czella) *Rubleczky* Erzsébet (Aniceta), *Hamuth* Jolán (Irnengardis), *Bocskay* Kornélia (Irma), *Urbán* Malvin (Honorina), *Palkovits* Jolán (Clarentia), *Szilassy* Anna (Emerita), *Schvank* Berta (Mervina), *Buchstábler* Ottilia (Korsina), *Bakó* Piroška (Venildis), *Tréfán* Apollonia (Metilla), *Hrágyel* Jusztina (Nolasca), *Oroszi* Zsófia (Alberta), *Prikoszovits* Ágnes (Angelika), *Egely* Katalin (Virgilia), *Andrássy* Margit (Henrietta), *Hazslinszky* Margit (Hermelinda), *Kováts* Malvin (Olivéria), *Kozák* Boriska (Theodora), *Bacsá* Szidonia (Emilia), *Cserei* Ottilia (Almerida), *Szlivka* Vilma (Angela), *Rasztovich* Orsolya (Aquilla), *Kellerits* Róza (Inviolata), *Geiszler* Irma (Theobalda), *Zsigmond* Anna (Walberta), *Czinezula* Erzsébet (Zenobia), *Járomi* Julia (Evasia), *Kazoméri* Veronka (Venerenda), *Verbovszky* Mária (Gertulia), *Bakó* Ilona (Sylvestra), *Kacsinta* Julia (Osmunda). Ugyanekkor 44 ifju leány tette le a fogadalmat.

Új közjegyzőség. Az igazságügyminiszter *Halminak* közjegyzői székhelyet adott. A halmi kerület eddig a szatmári közjegyzőséghez tartozott. A lakosokra nézve mindenestre jótétemény, hogy közelebb intézetik el ügyeiket és nem kell hosszas és költséges utaztatásokat tenni, azonban a szatmári közjegyzőség meglehetősen meg lett nyírbálva.

A szövetkezet érdekében. *Furczák* Gyula püspök a hitel és fogyasztási szövetkezetek érdekében igen figyelemre méltó körlevelet boesátott ki a Bereg-, Máramaros-, Ugocsa és Ungvármegyék lelkészei és éneklész-tanítóihoz, melyben apostoli buzgósággal hívja fel azokat, a fent említett vármegyék területén lévő hitközségek hivei közt hitel és fogyasztási szövetkezetek felállítására. A kormány is módot és alkalmat ad e szövetkezetek alakítására az által, hogy minden egyes szövetkezetenél 40 drb. 50 koronás üzletrészt jegyez s azonfelül 400 koronáig kamatmentes segélyt ad, vagyis az üzletrészek s az adott kölcsönnel együtt 6000 korona segélyben részesíti a szövetkezeteket. A szükséges felvilágosításokat e szövetkezetek megalkítására nézve a kormány megbízottja *Egán* Ede szolyvai lakos adja meg, az érdekeltek tehát e tekintetben hozzá forduljanak.

A körjegyzők egylete gyűlést tartott a mult vasárnap Nagy-Károlyban. Jelen volt *Kuncze* Imre törökszentmiklósi főjegyző, a

magyarországi közs. és körjegyzők központi együletének elnöke, *Utskay* Bálint tiszaszentimrei jegyző, az orsz. központi egyület főjegyzője, *Nagy* László alispán és *Szuhányi* Ferencz orsz. képviselő. A hivatalos ügyek letárgyalása után nagyszerű hatást tett *Nagy* László alispán felszólalása, ki megragadta az alkalmat, hogy az orsz. központi egyesület képviselői előtt vármegyénk jegyzői karáról nyilatkozatot tessen, mely a tulterheltetés e súlyos napjaiban is becsülettel megállja a helyét és állásának tiszteletet szerez. A régi tisztviselők kevés kivétellel újból megválasztattak. Elnök lett: *Bodoky* Béla, alelnök *Komoróczy* Jenő, első jegyző *Néma* Lajos, másodjegyző *Néma* Gusztáv, pénztáros *Farkas* László. Gyűlés után társas ebéd volt a régi kaszinó helyiségében, hol sok szellemes tószfűszerezte az együtlét idejét.

Új rend a kórházban. A közkórházi bizottság legközelebb tartott közgyűlésén azt a határozatot hozta, hogy a városi kórházban egy rendelő orvosnak állandó bentlakása legyen, hogy a betegek soha se érezzék az orvos hiányát. Így van ez a világ valamennyi nagyobb városában. Az üdvös intézkedés bizonyára mindenütt helyesléssel fog találkozni. *Gönczi* Ignácz dr. rendelő orvos helyettesítésére, ki súlyos betegen fekszik, a bizottság dr. *Török* Istvánt hozta javaslatba a közgyűlésnek.

Közigazgatási bejárás. Cs. *Lázár* Elemér nagykarolyi lakos kérelme folytán a kereskedelmi miniszter elrendelte a Nagy-Károlytól Máté-Szalkán át Csapig tervezett helyi érdekű vasut-vonal közigazgatási bejárását dr. *Barthos* Andor miniszteri titkár vezetése alatt. A bejárás sorrendje a következő: augusztus 6 án d. e. 9 órakor a vármegyházban tartandó tárgyalásra N.-Károly város, Kaplony, Kálmánd, Börvely és Vállaj községek hivattak meg, aug 7-én d. e. 11 órakor Nagy-Ecseden Mérék és Nagy-Ecsed, aug 8-án d. e. 10 órakor Máté-Szalkán, Nyir-Csaholy, Máté-Szalka és Ó Pályi községekkel, aug. 9-én d. e. 9. órakor Vásáros-Naményban Nagy-Dobos, Olesva, Vitka és V.-Namény községekkel, aug 10-én d. e. 9. órakor Vásáros-Naményban Kis-Varsány, N.-Varsány, Gyüre, Bács-Aranyos és Kopócs—Apáti községekkel, aug. 11 d. e. 11 órakor Mándokon, Tornospálcza és Mándok községekkel, aug 12-én d. e. 9 órakor Mándokon, Eperjeske, Tisza-Szent-Márton, Zsurk és Záhony községekkel ejtik meg a tárgyalást.

Egy derék iparosunkat, *Wéber* János műbádogos mestert szép kitüntetés érte. A keresk. miniszter hatvan 400 koronás pályadíjat tüzött ki az ország legjelesebb iparosai részére, hogy a párisi világkiállítást megtekinthessék, s onnan ismeretekben gyarapodva térjenek haza. E díjak egyikét *Wéber* János nyerte el.

Tűz. Fényen e hó 17-én tűz ütött ki. A nép a mezőn volt s nagy ijedtséggel futott haza segédkezet nyújtani. Nagyobb szerencsétlenség nem történt, mivel hamar észrevették s a jó vízfecskezőkkel csakhamar elfojtották. Elégett egy takarmánytartó szin és egy néhány széna-kazal. Házban nem tett kárt. Ugyanesak Fényen e hó 15-én éjjel 4 lovat loptak el a ménesből. A esendőség nyomozza a tetteseket.

Dühös poéta. *Fliész* Henrik, aki csak nemrég tűnt fel lantjával Nagy-Károly társadalmának költői egén, a napokban beküldött hozzánk egy pár költeményt, melyeket nem érdemesítettünk nyomdafestékre és ezt

az illetőnek a szerkesztői üzenetekben tudomására is hoztuk. A megsértett poéta e nem remélt kritikára egy nagyott lépett a Pega-zusról lefelé, s a következő, *levelező-lapon* irt prózával igyekszik velünk megértetni, hogy hát tulajdonképen kicsoda is ő: *Vettem a szerk. üzenetet. Mindenesetre humoros dolog az önök részéről olyan dolgokat visszautasítani, mik a debreczeni lapok előtt helyüket nagyon is megállják. Avagy talán, ha a jezsuitákat és a többi papokat dicsőítő ódákat bocsátánám nagyon is olesó bonczkésük alá, elismerésüket kivinnám? Hiába: felvilágosultság jöjjön el az országot. Nagyon is sajnálom, hogy az irodalmi szellemet is a vallás, a reverenda és a „klikk” befolyásolja. Majd lesz szerencsém nézetüket a laikusokkal is megismertetni. Fliesz Henrik.* Uj divat ez, mely ha érvényre jut, ugyancsak meg fog gyülni a szegény szerkesztőknek a fűzfapoétákkal a bajok. Mert teremnek ők gombamódra rettenetesen. Most nincs egyéb hátra, minthogy azokból a drága csemetékből a szerző megnyugtatóására és a felvilágosodottabb elmék mulattatása végett egyet kettőt ide iktassunk. Nem kell azokhoz aztán semmi kommentár. Jó étvágyat hozzá a „Debreczeni Lapoknak.”

Dalok.

I.

Oh! nem a mámor virraszt én velem,
Nem a duhaj kedv csöndes estelen,
A léha tréfa helyt feléd bocsát
A lelkem egy egy áldó, halk imát.

És még a több vidám, fiatal
Engem egy árnyék busan eltakar,
Szegény Heinémet újra forгатom,
S te értted újra hön imádkozom.

II.

Mosolygó vidám, mint a napfény
Ruhája tiszta, hófehér,
Kis ablakából kitekintget,
S kacajja bus szobámba ér.

Megállanak csinos legények
Csevegni véle édeset,
Sovár szemekkel, lázban égve
El-elnézik a kis fejet.

S ő gondtalan, vidám szavakkal
Tovább-tovább úgy elmulat,
Mig a szivemben egy-egy néma
Egy egy el nem sirt köny gyulad.

S veszem a tollat a papirozt,
Hej! annyi bennem most a dal:
Lehetnék én is, ha akarná,
Olyan vig, olyan fiatal.

Népünnepély. Kovács Leó nyug. ezredes városi bizottsági tag egy népünnepély rendezését vette kezébe, mely szept. hó folyamán a Kossuth-kertben fog végbemenni. Versenyek és egyéb látványosságokból fog állani. Lesz nagy hangverseny is, melyre a férfi dalegylet és a honvéd zenekar kéretnek fel. Hangverseny után táncz következik.

Nagy tűz pusztított folyó hó 20-án Déda beregmegyei községben. A tűz déli 12 órakor keletkezett Benkő Menyhért udvarában, itt csupán egy kazal szalmát emésztett fel. Nyugodtan oszlott tehát szét az ebédjétől felzavart lakosság. Délután 3 órakor azonban ismét vészkiáltások adták tudtára a mezőn dolgozó lakosoknak, hogy tűz van. A tűz Hires András udvarán támadt s úgy en-

nek, valamint két szomszédjának. Orosz Józsefnek és özv. Nagy Károlynénak lakóháza mellék épületeikkel együtt földig égtek. A három, összesen 27 tagból álló család teljesen hajléktalanul, élelem nélkül maradt. A nagy szerencsétlenségnél a legnagyobb szerencse az, hogy az anélkül is sűrűn beépített község teljesen lángba nem borult, a mi kizárólag az elüljáróság észszerű oltási, illetve védekezési módszerében leli magyarázatát.

Beváltotta a szavát. Virág Mihály n.-szőlősi földmives — mint az Ugoesa írja — összezőrdült élete párjával s úgy elkeseredett, hogy azt mondta feleségének, hogy: „már most akaszd fel magadat, ha te nem akasztod fel magadat, én akasztom fel magamat.” A férj be is váltotta a szavát. F. hó 19-én a mezei munka közben egy fára akasztotta fel magát. Felesége észrevette és levágta a kötelet, mely azonban oly erősen hurkolódott az öngyilkos nyakára, hogy életveszélyes sérülést okozott. A szerencsétlen ember halállal vívódik.

Koporsó az erdőben. Kisérteties história. Lejátszódott egy salzkammerguti erdőben. Nagyobb kiránduló-társaságot utközben vihar ért. Amennyire tudtak, egy fa mögé bujtak, hogy valamennyire védekezzenek a szakadó áldás ellen. Egyszerre csak nagyot kiált a társaság egyik tagja. A szomszédos fa alatt egy fekete koporsó látszott, a mely nem is hosszában nyult el a földön, hanem az élén állott. Időnkint meg-megmozdult a koporsó födele s egy emberi kéz nyult ki belőle. A társaság tagjai férfemberek voltak mind, de a hideg kerülgette azért valamennyit. Nem is mertek a villámlás, felhőszakadás közben kimozdulni, hogy megfejtsek a csudát, hanem abban állapodtak meg, hogy megvárják, amikor eláll az égiháboru. De amikor elállt a zápor, magától fejtődött meg igen szépen a csoda. Mert a koporsóból kibujt egy jóképű asztaloslegény, aki vállára kapta a koporsót és vigan fűtyörészve indult tovább. Koporsót szállított a közeli városba, utközben érte a zivatar, hát belebujt a koporsóba.

A háborus hír örültje. A somogymegyei Gödre községben a minap az a hír keringett, hogy a Frigyes kir. herczeg nevét viselő 52 gy. ezredet nemsokára elviszik Kinába, a háboruba. A községben nagy szomorúságot keltett ez a hír, mert az ottani legények csaknem mind az 52-ik gy. ezredben szolgálnak. Az öreg Schmausz Péter is az ősz szel vált meg három esztendőre a fiától, a kinek immár két csillagot varrtak a hajtókájára. Éppen ez az, a mi szerfölött megzavarta az öregot, a ki tisztára meg van győződve, hogy a sarzsit viszik legelőbb az utközetbe. S addig-addig töprengett, gondolkozott, míg nem a sötétség ráborult a lelkére. Portárólportára járt a falujában s mindenkinek a tanácsát kérte, hogy az ő szép, deli legényfiát kimentse a háboruságból. A napokban gyalogszerrel, hajadonfővel törtetett be Kaposvárra. A kaszárnya előtt sorra kérdezte a katonákat:

— Merre van a fiam? káplár Schmausz?

A bakák gyanutlanul vezették be az öregot az udvarra, hol egy század reggeli gyakorlatát végezte. A boldogtalan ember hirtelen vad ordítózással vetette magát a földre:

— Tiszt ur, tiszt ur, ne vigye el a fiamat! Aztán tépte a haját, a mellét meg ököllet ütötte és sirt, jajongott:

— Nem engedem a fiamat. Hagyják itt a fiamat! Ne vigyék Kinába!

A bakák megrendülve nézték a jelenetet, mely a gyakorlatot is félbeszakította. A kaszárnya népe végre is lefogta az öregot, kit a rendőrök a közkörház megfigyelő osztályára vittek. A kocsin — melyen az örültet vitték — ott ült a délezegek káplár is: Schmausz János. Szerencsétlen apja azonban már nem ismerte meg.

A bécsi Herder-czég (B. Herder, Verlag, Wien-Bécs, I. Wollzeile 33.) kedvező ajánlatot tesz könyvkedvelők számára. A kath. irodalomnak minden szakba vágó műveit, minők a jól ismert Kirchenlexikon vagy a Staatslexikon, történeti munkákat a legjellegesebb szerzőktől, Pastor, Weis, Jaussen stb. részletfizetésekre is árusít megbízható helyekre. A havi részletfizetés legalább 4 korona minden egyes megrendelt mű után. Emez ajánlat elfogadása mellett szép, terjedelmes és választékos könyvtárra tehet szert minden könyvbíró és pedig könnyű fizetési módozat mellett. Annyival is inkább ajánljuk a jelzett czéget olvasóink figyelmébe, mert régi katolikus czég és mert az illető műveket részletfizetés daczára is a rendes árban szállítja.

Halál játék közben. Molnár Mária özvegy Hramada Vaszilyné ötvösfalvi lakos a mult napokban Husztra igyekezett, hogy ott napszámba álljon; utközben a huszti határban egy kut mellett telepedett le s miután szomját eloltotta, rövid időre lefeküdt pihenni e közben elaludt. Mellette feküdt Jura nevű 4 hetes fiu gyermeke, kire 6 éves Mária nevű leánya vigyázott. Mig az aszony aludt, Mária a gyermeket az ölébe vette s vele a közel folyó Tisza partjára ment játszani. Egyik kezében a gyermeket tartotta, a másikkal pedig egy fűzgat akart letörni, de e közben egyensúlyt veszítve, a Tiszába zuhant volna, ha a fűz ágakban hirtelen meg nem kapaszkodik. Persze ezt ijedségében két kézzel is cselekedte s e közben a kis Jurát elejtette, ki csakhamar eltűnt a habokban. A vigyázatlan gyermek sirva panaszkolt el a történetet anyjának, ki ez idő alatt már fölkelte és gyermeke keresésére indult, de már késő volt, mert a hullámok már nem adták vissza a vigasztalhatatlan anyának gyermekét.

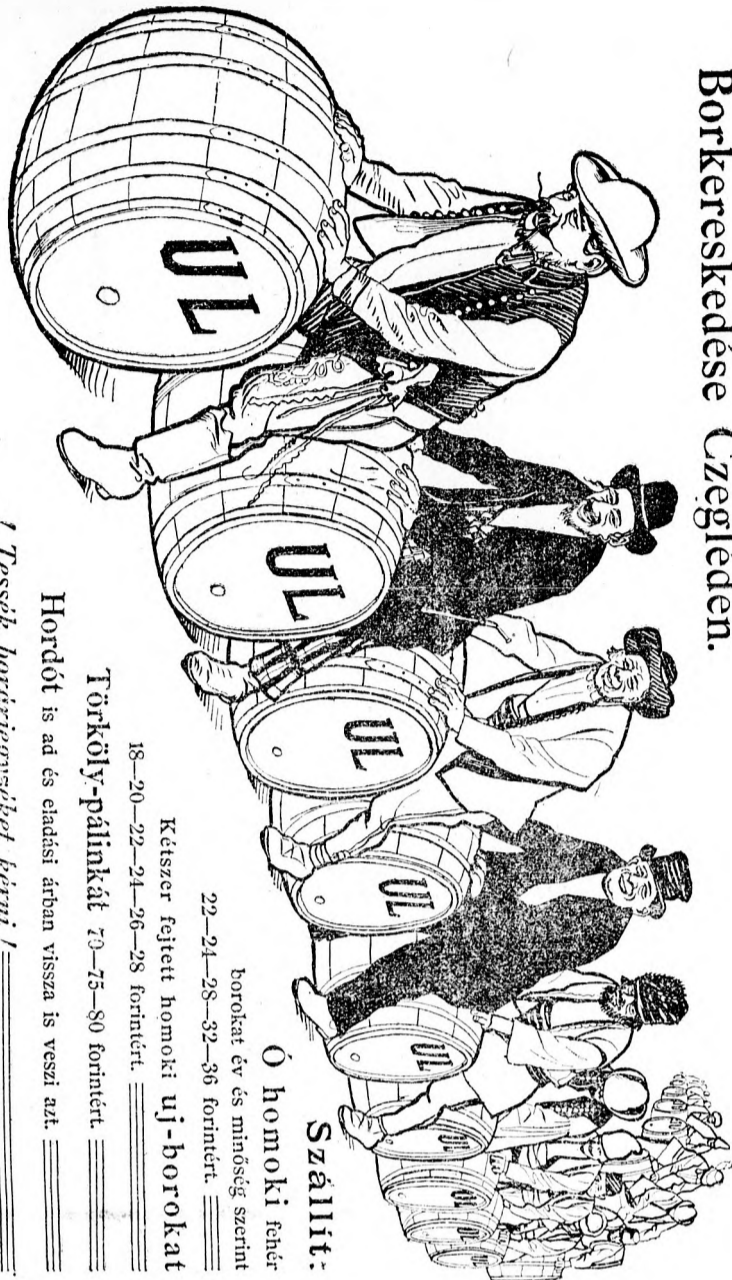
Fertőző betegségek ellen, melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztetnek, biztos óvszer a tiszta, egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szives olvasóink figyelmét a „Kristály” Szt. Lukácsfürdői hegyi forrás hirdetésére.

A leányok hibái. Egy magyar urinó összeállította azokat a hibákat, melyektől legjobban kell óvakodniok a leányoknak. A lajstrom így szól: *A kíváncsiság.* Mikor a leány minden legesekélyebb dolgot tudni akar, akkor igazán nagyon kellemetlen. *A végnélküli csevegés.* A sokat beszélő leány hasonlít a szarkához, a mely épen nem kellemes madár. *A megszólás.* Annak a leánynak, a ki másokat folytonosan megszól, hasonlő a nyelve a beretvához. Attól mindenki óvakodni fog. *A hizelgés.* A hizelgő leányt mindenki hamar kiismeri és kevésre becsüli. *A cifrázkodás.* A ki nagyon szeret és mindenkor akar cifrázkodni, az csak azt árulja el, hogy saját szépségében nem bizik és segítségre van szüksége. *A lomposság.* Semmi sem idegeníti úgy el a férfit a leánytól, mint a tulságos, émelységig menő cifrázkodás; csak még egy . . . a lomposság. A lompos leány hasonlít a virághoz, melyre piszkos

rongydarabot akasztanak. Az *otthoniasság hiánya*. Az a leány, ki nem szereti otthonát, sohasem lesz jó házi asszony és gazdasszony. A ki nem talál magának dolgot a nap minden részében, az megérdemli, hogy soha házi asszony ne legyen. Az *állhatatlanság*. A csapodár leány nem érdemes a komoly férfi bizalmára. Az állhatatlanság jégre viszi a leányt. A *vallástalanság*. A vallástalan leány sohasem lehet igaz feleség, jó anya és önfeláldozó nő; a vallástalan nő valóságos szörnyeteg.

A megszelidült vadember. Jóízű dolog esett meg az aradi országos vásáron. Az egyik panorámában egy vadembert mutogattak. Külsője szénfekete volt és az egész teste sűrűn be volt nőve szőrrel. Ketrezben ült és nyers húst evett. Az impressárió olyan fantasztikus meséket mondott Sabbatőről — ez volt művészi neve a vadembernek, hogy a bámuló svabok minden hajszála ég felé meredt. A mult nap azután a vadember megszelidült, és a rendőrség elé került. Ott aztán kiderült, hogy lett ő vadember. Zsigó az igazi neve és Pazonyból, Szabolesvármegyéből való. Így adta elő az esetét. Egyszer összeveszttem a feleségemmel; mérgemben letéptem az ingemet magamról. Akkor látta meg a panorámás, hogy milyen szörös a hátam, azóta egyre hittem, hogy menjek hozzá művésznék. Azután, hogy újra összekaptam az asszonyt, elmentem a panorámához. Sok pénzt kerestem, csak az a nyers hús nem lett volna. Nem bírtam tovább enni és az ördög eszik annyi nyers húst. A megszelidült vadembert visszatolonozták a falujába, Pazonyba.

Hogy gabonánkat jobban értékesíthessük, gabonaértékesítő szövetkezetekre van szükségünk, mert így jutunk abba a helyzetbe, hogy a gazda, főként pedig a kisgazda nem lesz kénytelen gabonáját már aratás előtt eladni, vagy aratás után rögtön piacra dobni, miután előleget kaphat a szövetkezeti magtárban elhelyezett terményeire s ezzel törlesztheti takarékpénztári, adó s más egyéb sürgős tartozásait, melyek miatt kénytelen volt gabonájának eladásával sietni. Nagy előnye a gabonaértékesítő szövetkezetnek az is, hogy nagyobb mennyiségű gabonát bocsáthat áruba s így közvetlenül érintkezésbe léphet malmokkal és nagykereskedőkkel, tehát kikerülheti a közvetítőket s jobb árakat érhet el. A kis mennyiségben, közvetítők útján eladott gabona mindig alacsonyabb áron kel el, mint az uradalmak által nagy mennyiségben eladott gabona. A gabonaértékesítő szövetkezetek a legkitünőbb tisztító eszközökkel vannak felszerelve, tehát piaczképes gabonát hozhatnak forgalomba, holott eddig a kisgazdánál jelentékeny levonásokat tett a közvetítő a miatt, hogy gabonája idegen magvakat tartalmaz. De hát a kis gazda egyedül nem képes olyan tisztító eszközöket beszerezni, melyekkel a gabonájában levő idegen magvakat eltávolíthatja. — A gabonaértékesítő szövetkezetek szervezését, mint a kisgazdák jövedelme emelésének egyik legbiztosabb eszközét, a Magyar Gazdaszövetség vette kezébe, a mely község gazdái tehát gabonaértékesítő szövetkezetet akarnak létesíteni, forduljanak a Gazdaszövetségnek ez ügyben megbízottjához, Meskó Pálhoz, a Nyitramegyei Központi Hitelszövetkezet Igazgatójához Nyitrára. A hol a gabonaértékesítő szövetkezet most megalakul, ott a szükséges magtár is nyomban felépül s már az ideai termények is jobb áron lesznek értékesíthetőek. A gazdaszövetség megbízottja minden megkeresésre rögtön válaszol. Kiváló tisztelettel Meskó Pál, a Magyar Gazdaszövetség megbízottja.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ

ford., szálló- és gyümölcsfaiskola tulajdonos
Borkereskedése Czepléden.

1 Tassék borirjegyzéket kérem!

Hordót is ad és eladási árban vissza is veszi azt.

Törköly-pálinkák 70-75-80 forintért.

18-20-22-24-26-28 forintért.

Kétszer fejett homoki új-borokat

22-24-28-32-36 forintért.

borokat év és minőség szerint

22-24-28-32-36 forintért.

Ó homoki fehér

Szállít:

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL
Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

Helybeli
megrendelések
hazaszállítva.

Telefon 85.
Helyi 1 kor. értékű vásárlás már helybe szállítva.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül készpénz, vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

Friss husok.		Füstölt áruk.	
	frt kr		frt kr
1 ko. I. Marha hús	52	1 ko. debreczeni páros	80
" " Sertés "	48	" " Longyel kolbász	76
" " Borjú "	56	" " Sonka kolbász	80
" " Bárány "	44	" " Krakói "	80
" " Juh "	41	" " Krimolin "	80
" " Friss hajú olvasztani	56	" " Parizer "	80
" " " szalona "	52	" " Máj sajt "	80
" " " bőr nélkü "	56	" " Disznófej sajt	64
" " Friss kolbász bors.	100	" " 100 pár Virsli tormás	4
" " fok. czitr.	60	" " 100 pár frankfurti	8
" " Friss zsir	60	" " 100 drb. Salvaládé	4
Kolbász áruk.			
1 ko. Szalámi	1 80	Füstölt áruk.	
" " füst. magyar kolb.	80	1 ko. Sonka páczolt	1
		1 ko. Sonka csont nélkül	1 10
		" " " kifőve	2
		" " Császár hús bőrrel	80
		" " Karaj bőr nélkül	80
		" " Lapoczka és oldal	64
		1 ko. Páczolt nyelv	1
		1 drb. Sertés nyelv	20
		1 ko. Tepertő	60
		Szalonák.	
		100 ko. Fohér szalona	48
		1 ko. Paprikás stráf	72
		" " Kolozsvári szolet	80
		" " Füstölt szalona	64

Tisztelettel
Bölönyi László.

Termény árak.

Termény métermázsanként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	6	20	6	30
Kétszeres	5	80	—	—
Borz	4	90	5	—
Arpa	4	80	4	90
Zab	5	40	5	50
Tengeri	5	80	6	—
Kása	10	50	10	60
Fehér paszuly	5	60	5	80
Tarka	4	60	4	80
Szilva	20	—	21	—
„ füstölt	—	—	—	—
Répeze	10	50	11	—
Krumpli zsákja	1	40	1	50
Szalonna	—	—	—	—

Mező-Teremen

két római katolikus tanítói
állásra

pályázat hirdettetik.

Mindkettőnek tisztességes lakása kert illetménye és 800 korona fizetése van.

Az egyik az államtól kap 760 korona segítyt, melyhez a hitközség 40 koronával járul.

Felszerelt kérvényeket aug. 8-ig a nagykárolyi kerület espereséhez, *Kosztza Ignáczhoz Csomaközre* kell küldeni.

M. K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:
A
KRISTÁLY
SZATMÁR KACSFURDÓI
HEGYFORRÁS
GENTISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDÉSEKBE
VENDÉGLÖKBE
ÉS MINDEN VASÚTI
ÉTKEZŐ KOCsIBAN.

Szatmáron: Glück J., Mertz István, Kaufmann Dávid, Koos Kálmán, Bartha Ferencz, Rácz István, Zommer Károly, Róoz Szilárd és Molnár Mihály urak üzletében kaphatók.

Saját készítményű fehéreneműim az ezredéves kiállításon
millenniumi éremmel lett kitüntetve.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek
tudomására adni, hogy

HAZAI IPARCSARNOKOMBAN

megérkeztek

a legszebb tavaszi ujdonságok

ugy női ruhakelmékben, * * *
* * * mint férfi, honi gyapjuszövetekben

s állandó nagy raktár van **szepességi vász-**
nak és damaszk árukból, valamint sa-
ját készítésű

női és férfi fehéreneműekből.

MENYASSZONY KELENGYÉK

a legszolidabb kivitelben, jutányosan és gyorsan ké-
szítetnek: ezeken kívül számtalan sok új divat és
közhasználatu árukat a legszolidabb határozott árak-
ban készséggel szolgáltatok

A nagyérdemű közönségnek.

Kiváló tisztelettel:

PÁSKUJ IMRE.

Vidékre mintákat és árjegyzéket bérmentve küldök.

Blusokban a legszebb ujdonság.

A legnagyobb szőnyeg és függöny raktár.

Elvállalok épület-üvegezéseket.

GYÖRY KÁROLY

ÜVEG- ÉS PORCELLÁN KERESKEDÉSE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR.

Jelen időnyre ajánlom egész új mintájú porcel-
lán és angol fajans étkező, kávé, teás, és
ozsonnás készleteimet, melyekből **rendkívül**
nagy raktárt tartok. Továbbá ajánlok: Magyar,
Cseh, Francia ivókészleteket, Berdorf, Al-
paccia és cinacél evőeszközöket, **konyha be-**
rendezési cikkekét, egész finom olaj nyomatu
genre és szent képeket, sok más használati és
dísz tárgyakat, melyekből állandóan nagy raktárt
tartok.

Kérve a nagyérdemű közönség becses pártfogását

kész szolgálattal

Györy Károly.

Kész ablakok minden nagyságban.

Törvényesen hitelesített üvegek és poharak.

Képekereztetések igen olcsó árban.

Csinos kivitelü

báli, üdvözlő kártyákat, lakodalmi és eljegyzési meghívókat, mérlegeket, mindennemű rovatos munkákat, üzleti körleveleket, falragaszokat, a legjutányosabb ár mellett készít a

„PÁZMÁNY-SAJTÓ“
könyvnyomda.

Ugyanitt nagy raktár: egyházi, iskolai, katonai, jegyzői nyomtatványokból.

Hirdetéseket

legolcsóbban vesz fel

a

„HETI SZEMLE“,

Szatmármegye legelterjedtebb s egyedüli politikai hetilapja.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére a „vörös kereszt“-hez.

Kitüntetve

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bologne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Walteggasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1900-ik nyári és őszi idényre
papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

különösen:

meleg téli havelokokat, s. p. finom fekete palmerstonból ujjak nélkül 18 frt, ujjakkal 24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-gallérral, bélelve 34 frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapucni-mok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból artós és diszes kivitelben. Szövetek méter számra is eladatnak.

➔ Egyházi szerek ➔

végleges megrendelés után olcsón szállíttatnak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

BEER SÁMUEL

ASZFALT, MŰKŐ és CEZEMENTÁRU GYÁRDS.

„SZATMÁR, „

REFORMÁTUS GYM. MELLETT.

Ajánlja I. a cezentlapjaitt, minden szín és nagyságban, elvállal csatornázásokat, aszfalt, granitt, Teroszó és betton burkolásokat. Templomok, iskolák, folyósók, konyhák, és járdák burkolásait. Továbbá mindennemű cement árak készítését a legjutányosabb árakban. Nedves falak aszfalttali szárazzá tételéért, valamint az általában készített összes munkákért felelőséget vállalok.

Költségvetések és rajzok díjtalanul küldetnek.

„Stearoptinum“

(Olaj-sebtapasz)

Bámulatos gyorsan gyógyító olaj-sebtapasz, a mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyülése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásáért kezeséget vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma.

A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában:

— Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. II. 25. —

Szatmáron nyomtatott a „Pázmány-sajtó“ könyvnyomdában.